SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 16. decembra 2008 *

V zadevi C-47/07 P,

katere predmet je pritožba na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložena 31. januarja 2007,

Masdar (UK) Ltd, s sedežem v Eversleyju (Združeno kraljestvo), ki jo zastopata A. P. Bentley, QC, in P. Green, barrister,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata J. Enegren in M. Wilderspin, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: angleščina.

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič (poročevalec) in T. von Danwitz, predsedniki senatov, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, sodnika, R. Silva de Lapuerta, sodnica, J. Malenovský, A. Arabadjiev, sodnika, in C. Toader, sodnica,

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 20. februarja 2008,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 12. junija 2008

izreka naslednjo

Sodbo

1 Družba Masdar (UK) Ltd (v nadaljevanju: Masdar) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 16. novembra 2006 v zadevi Masdar (UK) proti Komisiji (T-333/03, ZOdl., str. II-4377, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njeno tožbo zaradi povračila škode, ki naj bi jo družba Masdar utrpela zaradi neplačila storitev, ki jih je opravila v okviru projektov pomoči Skupnosti.

Dejansko stanje

2 V začetku leta 1994 sta Evropska komisija in družba Helmico Management Investment Consultants SA (v nadaljevanju: Helmico) v okviru programa Skupnosti o tehnični pomoči Skupnosti neodvisnih držav (TACIS) sklenili pogodbo z namenom izvedbe projekta v Moldaviji. Ta pogodba (v nadaljevanju: moldavska pogodba) je bila del projekta z naslovom „Pomoč pri organizaciji združenja kmetov zasebnikov“ (v nadaljevanju: moldavski projekt).

3 Družbi Helmico in Masdar sta aprila 1996 sklenili dogovor, s katerim je družba Helmico pritožnici kot podizvajalki oddala izvedbo nekaterih storitev, ki so bile določene v moldavski pogodbi.

4 Komisija in družba Helmico sta 27. septembra 1996 sklenili drugo pogodbo. V skladu s to pogodbo (v nadaljevanju: ruska pogodba) se je družba Helmico zavezala, da bo opravila storitve v Rusiji v okviru projekta z naslovom „Zvezni sistem potrjevanja in preizkušanja semen“ (v nadaljevanju: ruski projekt).

5 Družbi Helmico in Masdar sta decembra 1996 sklenili podizvajalsko pogodbo za ruski projekt, ki je v bistvu enaka pogodbi za moldavski projekt, sklenjeni aprila 1996.

6 Družba Masdar je bila ob koncu leta 1997 zaskrbljena zaradi zamud družbe Helmico pri plačilih, slednja pa je navedla, da je treba zamude očitati Komisiji. Družba Masdar je navezala stik s službami Komisije in izvedela, da je ta družbi Helmico do takrat plačala vse račune. Družba Masdar je po temeljitejših preiskavah ugotovila, da jo je družba Helmico prepozno ali nepravilno obveščala o plačilih, ki jih je prejela od Komisije.

7 Sestanek direktorja družbe Masdar s predstavniki Komisije, katerega namen je bil preučiti probleme, do katerih je prišlo pri sodelovanju z družbo Helmico, je potekal 2. oktobra 1998 (v nadaljevanju: sestanek z dne 2. oktobra 1998).

8 Komisija je 5. oktobra 1998 družbi Helmico poslala dopis, v katerem je izrazila zaskrbljenost, da bi odstopanja med stališči slednje in družbe Masdar lahko ogrozila dokončanje ruskega projekta, in poudarila, da je uspeh tega projekta zelo pomemben. Od družbe Helmico je zahtevala jamstva v obliki izjave s podpisi družb Helmico in Masdar. V dopisu je bilo pojasnjeno, da bo Komisija, če ne bo prejela takega jamstva pred ponedeljkom, 12. oktobra 1998, posegla po drugih sredstvih za zagotovitev dokončanja tega projekta.

9 Družba Helmico je 6. oktobra 1998 službam Komisije odgovorila, da so bila odstopanja med stališči odpravljena. V odgovoru je bilo pojasnjeno, da je družba Masdar soglašala s tem, da se bodo prihodnja plačila, skupaj s plačili računov za ruski projekt, ki so bili še v obdelavi, opravila na bančni račun, ki ga je navedla družba Masdar, in ne na bančni račun družbe Helmico. V tem dopisu je bil lastnoročni zapis: „Potrjeno, g. S, družba Masdar, 6. oktobra 1998“. Dopis z enako vsebino, ki ga je podpisal predsednik družbe Masdar, je bil istega dne poslan Komisiji v zvezi z zneski, ki jih je treba plačati v okviru moldavske pogodbe.

10 Družba Helmico je 7. oktobra 1998 Komisiji poslala nadaljnja dopisa, ki ju je prav tako podpisal g. S v imenu družbe Masdar. Njuna vsebina je bila enaka tisti iz dopisov z dne 6. oktobra, z edino razliko, da v dopisu, ki se je nanašal na rusko pogodbo, ni bilo navedenega nobenega bančnega računa, medtem ko je bila v dopisu, ki se je nanašal na moldavsko pogodbo, za nadaljnja plačila navedena številka bančnega računa, odprtega na ime družbe Helmico v Atenah.

11 Družba Helmico je 8. oktobra 1998 sestavila dopisa za nosilce zadevnih projektov iz službe Komisije, pristojne za pogodbe, v katerih je od njih zahtevala, naj vsa poznejša plačila v okviru ruske in moldavske pogodbe plačajo na drug račun, ki je odprt na ime družbe Helmico v Atenah.

12 Družbi Helmico in Masdar sta istega dne podpisali dogovor o pooblastilu predsedniku družbe Masdar za prenos sredstev z dveh računov, navedenih v dopisih z dne 7. in 8. oktobra 1998, ki sta bila naslovljena na Komisijo.

13 Komisija je 10. novembra 1998 izdala poročilo o zaključku ruskega projekta. Štiri ocenjevalne postavke od šestih so bile ocenjene z oceno „odlično“, ena z oceno „dobro“ in ena z oceno „v celoti zadovoljivo“. V tem poročilu je bilo zaključeno, da se je „projekt izvajal in dokončal zgledno“. Komisija je 26. februarja 1999 izdala svoje poročilo o zaključku moldavskega projekta, v katerem sta bili dve kategoriji ocenjeni z oceno „dobro“, preostale štiri pa z oceno „v celoti zadovoljivo“.

14 Službe Komisije so 29. julija 1999 na družbo Masdar naslovile dopis, v katerem so navedle, da je bila Komisija obveščena o finančnih nepravilnostih pri izvajanju ruske in moldavske pogodbe med družbama Helmico in Masdar ter da je zato ustavila vsa še neopravljena plačila. Ker se je Komisija zavedala denarnih težav družbe Masdar, ji je sporočila, da bo v okviru ruskega projekta na račun družbe Helmico, ki je bil naveden v navodilih, ki jih je ta družba sporočila 8. oktobra 1998, plačala avans v znesku 200.000 EUR. Avgusta 1999 je bil znesek 200.000 EUR plačan na ta račun in nato nakazan na račun družbe Masdar.

15 Predsednik družbe Masdar je med decembrom 1999 in marcem 2000 pisal več uradnikom Komisije in C. Pattenu, ki je kot član Komisije odgovoren za zunanje odnose. Med različnimi zastavljenimi vprašanji je bilo tudi vprašanje plačila storitev, ki jih je opravila družba Masdar.

16 Generalni direktor splošne službe za zunanje odnose Komisije je 22. marca 2000 pisal predsedniku družbe Masdar, da bi ga obvestil o tem:

„Med intenzivnimi posvetovanji, v katerih je bilo predstavljenih več možnosti, vključno z dokončno potrditvijo dveh pogodb z dodatnimi plačili v korist družbe Masdar, izračunanimi na podlagi opravljenih del in stroškov, ki ste jih plačali, so službe Komisije končno odločile začeti postopek izterjave sredstev, ki so bila predhodno plačana pogodbeni stranki, družbi Helmico. S pravnega vidika je kazalo, da je mogoče vsa plačila, opravljena neposredno družbi Masdar (čeprav posredno prek bančnega računa družbe Helmico, za katerega ste pooblaščeni), pri plačilni nesposobnosti družbe Helmico šteti za zarotniško dejanje direktorjev oziroma upnikov družbe Helmico; poleg tega ni gotovo, da bi sredstva, ki jih je plačala Evropska komisija, pri sporu med družbama Helmico in Masdar dokončno pripadla družbi Masdar, kot bi to želela Komisija."

17 Komisija je 23. marca 2000 družbi Helmico poslala dopis, v katerem jo je obvestila, da je zavrnila plačila še neplačanih računov, in je od nje zahtevala povrnitev celotnega zneska v višini 2.091.168,07 EUR. Komisija se je za to odločila, potem ko je ugotovila, da je družba Helmico goljufala pri izvajanju moldavske in ruske pogodbe.

18 Družba Masdar je 31. marca 2000 vložila tožbo proti družbi Helmico pri High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, s katero je za plačilo storitev, opravljenih v podizvedbi v okviru izvajanja moldavske in ruske pogodbe, zahtevala skupni znesek 453.000 EUR. Ta postopek je bil prekinjen za nedoločen čas.

19 Komisija je 4. aprila 2000 na podlagi člena 28(2) finančne uredbe z dne 21. decembra 1977, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL L 356, str. 1), kot je bila v veljavi v času nastanka dejstev, na družbo Helmico naslovila uradna naloga za izterjavo.

20 Družba Masdar je v letih 2000 in 2001 vzpostavila stik s Komisijo, da bi preučila možnost, da bi ji Komisija plačala dela, ki jih je ta družba opravila in zaračunala družbi Helmico. V zvezi s tem je potekalo več sestankov med odvetniki družbe Masdar in službami Komisije.

21 Službe Komisije so 16. oktobra 2001 odgovorile, da so informacije posredovale pristojnim službam generalnega direktorata „Proračun“, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam ter enoti za finance in pogodbe, ki je bila zadolžena za programe TACIS, ter da so napravile vse potrebno za pregon direktorjev družbe Helmico.

22 Službe Komisije so 1. februarja 2002 v pisnem odgovoru na vprašanje odvetnikov družbe Masdar pojasnile, da sta bila 4. aprila 2000 izdana uradna naloga za izterjavo za družbo Helmico, eden za moldavsko pogodbo v znesku 1.236.200,91 EUR in drugi za rusko pogodbo v znesku 854.967,16 EUR, kar je v celoti 2.091.168,07 EUR.

23 Nov sestanek odvetnikov družbe Masdar s službami Komisije je potekal 18. februarja 2003.

24 Odvetniki družbe Masdar so 23. aprila 2003 na službe Komisije naslovili priporočen dopis, ki se je zaključil s to izjavo:

„Če službe Komisije moji stranki do 15. maja 2003 ne bodo uspele predložiti konkretnega predloga plačila za storitve, ki jih je ta opravila, bo proti Komisiji vložena odškodninska tožba pri Sodišču prve stopnje na podlagi členov 235 ES in 288 [ES] […]“

25 Komisija je v telefaksu z dne 15. maja 2003 odvetnikom družbe Masdar predlagala sestanek za morebitno mirno rešitev spora, na podlagi katere naj bi Komisija družbi Masdar plačala znesek 249.314,35 EUR za dela, ki jih je ta opravila po razkritju nepravilnosti družbe Helmico, če bi družba Masdar dokazala obstoj dogovora, ki določa, da jo bo Komisija neposredno izplačala, če bo ta družba dokončala ruski in moldavski projekt.

26 Odvetniki družbe Masdar so v priporočenem dopisu z dne 23. junija 2003 službam Komisije odgovorili, da ne želijo nadaljevati pogajanj na izhodišču, ki so ga te predlagale, in podrobneje predstavili zahtevo družbe Masdar ter tudi pravila in pogoje, pod katerimi bi se ta bila pripravljena udeležiti sestanka.

27 Temu priporočenemu dopisu je 3. julija 2003 sledil telefaks, v katerem so odvetniki družbe Masdar od Komisije zahtevali odgovor glede možnosti, da bi pod predlaganimi pogoji sestanek potekal pred 15. julijem 2003. V tem telefaksu je bilo dodano, da bo v primeru, da do takega sestanka ne pride, pri Sodišču prve stopnje vložena tožba.

28 Službe Komisije so v dopisu z dne 22. julija 2003 odgovorile, da ne morejo ugoditi zahtevku za plačilo družbe Masdar.

Postopek pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

29 Družba Masdar je 30. septembra 2003 na podlagi členov 235 ES in 288, drugi odstavek, ES, pri Sodišču prve stopnje vložila odškodninsko tožbo. Odškodninski zahtevek je utemeljila na načelu prepovedi neupravičene obogatitve (*de in rem verso*), na načelu poslovodstva brez naročila (*negotiorum gestio*), na kršitvi načela varstva legitimnega pričakovanja in nazadnje na dejstvu, da akti služb Komisije pomenijo krivdo ali malomarnost, zaradi česar ji je nastala škoda.

30 Na Sodišču prve stopnje je 6. oktobra 2005 potekal neuradni sestanek v zvezi z ukrepi procesnega vodstva za preučitev možnosti mirne rešitve spora v zadevi.

31 Po obravnavi, ki je potekala istega dne, je Sodišče prve stopnje strankama za preučitev možnosti take rešitve zadevnega spora določilo rok, ki se je iztekel 30. novembra 2005.

32 Komisija je v dopisu, ki ga je 29. novembra 2005 vložila v sodno tajništvo Sodišča prve stopnje, le-to obvestila, da stranki nista mogli doseči mirne rešitve spora.

33 Sodišče prve stopnje je najprej v točki 69 izpodbijane sodbe ugotovilo, da „odškodninski zahtevek tožeče stranke na eni strani temelji na sistemih nepogodbene odgovornosti, ki ne vključuje nezakonitega ravnanja institucij Skupnosti ali njenih zastopnikov pri opravljanju njihovih nalog (neupravičena obogatitev ali poslovodstvo brez naročila), in na drugi strani na sistemu nepogodbene odgovornosti Skupnosti zaradi nezakonitega ravnanja njenih institucij in njenih zastopnikov pri opravljanju njihovih nalog (kršitev načela varstva legitimnega pričakovanja in krivda ali malomarnost Komisije)“, nato pa je, prvič, trditve, ki so temeljile na neupravičeni obogatitvi in poslovodstvu brez naročila, zavrnilo zaradi teh razlogov:

„91 […] sistem nepogodbene odgovornosti, kot je določen v večini nacionalnih pravnih sistemov, ne vsebuje nujno pogoja nezakonitosti ravnanja ali krivde pri ravnanju tožene stranke. Zahtevki, ki temeljijo na neupravičeni obogatitvi ali poslovodstvu brez naročila, obstajajo za to, da bi se v posebnih okoliščinah civilnega prava vzpostavil vir nepogodbene obveznosti obogatenega oziroma gospodarja posla, da mora praviloma povrniti neupravičeno prejeto oziroma povrniti škodo poslovodji.

92 Iz tega torej ne izhaja, da je treba tožbene razloge, ki izhajajo iz neupravičene obogatitve in poslovodstva brez naročila, ki jih je navedla tožeča stranka, zavrniti samo zato, ker ni izpolnjen pogoj nezakonitosti ravnanja institucije, kot primarno trdi Komisija.

93 […] člen 288, drugi odstavek, ES določa obveznost Skupnosti povrniti škodo, ki so jo povzročile njene institucije, pri čemer pa sistem nepogodbene odgovornosti Skupnosti ni omejen samo na njena nezakonita ravnanja. […]

[…]

95 Da bi se ugotovilo, ali se ta načela uporabijo, je zato treba preveriti, ali so v obravnavanem primeru izpolnjeni pogoji za tožbo *de in rem verso* ali pogoji za tožbo, ki temelji na *negotiorum gestio*.

96 V zvezi s tem je treba ugotoviti […], da v dejanskem in pravnem okviru tega spora zahtevka, ki temeljita na neupravičeni obogatitvi in na poslovodstvu brez naročila, ne moreta uspeti.

97 V skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, teh zahtevkov namreč ni mogoče postaviti, če korist obogatenega oziroma gospodarja posla izhaja iz pogodbe ali iz zakonske dolžnosti. Poleg tega je v skladu s temi načeli mogoče taka zahtevka splošno postaviti le podredno, in sicer kadar prikrajšana oseba za pridobitev tega, kar se ji dolguje, nima na voljo drugega zahtevka.

98 V obravnavani zadevi ni sporno, da obstajajo pogodbena razmerja med Komisijo in družbo Helmico, pa tudi med slednjo ter tožečo stranko. Zatrjevana neposredna škoda je plačilo, ki ga je družba Helmico bila dolžna plačati tožeči stranki na podlagi podizvajalskih pogodb, ki sta ju sklenili ti stranki in ki v zvezi s tem vsebujeta arbitražno klavzulo, ki za primer morebitnih pogodbenih sporov določa pristojnost angleških in waleskih sodišč. Torej ni sporno, da je družba Helmico tista, ki je dolžna plačati dela, ki jih je opravila tožeča stranka, in prevzeti morebitno odgovornost, ki izhaja iz neplačila, kot poleg tega dokazuje sodni postopek, ki ga je v ta namen tožeča stranka sprožila proti družbi Helmico in ki trenutno poteka, čeprav je začasno prekinjen, pred High Court of Justice. Morebitna plačilna nesposobnost družbe Helmico ne more upravičiti tega, da bi to odgovornost prevzela Komisija, saj tožeča stranka ne more imeti dveh virov za isto pravico do plačila. Iz listin v spisu namreč izhaja – in česar stranke ne izpodbijajo – da se sodni postopek pri High Court of Justice nanaša na plačilo storitev, ki so predmet te tožbe.

99 Iz tega izhaja, da morebitne obogatitve Komisije oziroma prikrajšanja tožeče stranke – pod pogojem, da izhaja iz zadevnega pogodbenega okvira – ni mogoče opredeliti kot neupravičene.

100 […] Pogoji za vložitev premoženjskopravne tožbe, ki temelji na poslovodstvu brez naročila, očitno niso izpolnjeni zaradi naslednjih razlogov.

101 Opomniti je treba, da izvajanja pogodbenih obveznosti tožeče stranke do družbe Helmico ni mogoče opredeliti kot prostovoljno posredovanje v tujih poslih, ki jih je treba nujno opraviti, kar se zahteva za zadevni zahtevek. […] Nazadnje, trditve tožeče stranke so prav tako v nasprotju z načeli poslovodstva brez naročila glede zavedanja gospodarja posla o delovanju poslovodje. Poslovodja namreč praviloma deluje brez vednosti gospodarja posla ali vsaj brez zavedanja zadnjega o nujnosti takojšnjega delovanja. Tožeča stranka pa sama trdi, da se je za nadaljevanje del oktobra 1998 odločila zaradi spodbujanja Komisije.

102 Poleg tega ni brez pomena ugotovitev, da morajo gospodarski subjekti na podlagi sodne prakse sami nositi gospodarska tveganja, ki so povezana z njihovimi dejavnostmi, upoštevaje pri tem okoliščine vsakega primera […].

103 Vendar ni bilo ugotovljeno, da je tožeča stranka utrpela neobičajno ali posebno škodo, ki presega meje gospodarskih in poslovnih tveganj, ki spremljajo njeno dejavnost. V vsakem pogodbenem razmerju obstaja določeno tveganje, da pogodbena stranka ne izpolni pogodbe v zadostni meri ali da postane plačilno nesposobna. Pogodbenice naj bi to tveganje na primeren način omilile že v sami pogodbi. Tožeča stranka se je zelo dobro zavedala, da družba Helmico ni izpolnjevala svojih pogodbenih obveznosti, vendar se je zavestno odločila nadaljevati izpolnjevanje svojih obveznosti, namesto da bi uporabila formalna sredstva. S takim ravnanjem je prevzela poslovno tveganje, ki ga je mogoče opredeliti kot običajno. […]“

34 Drugič, Sodišče prve stopnje je prav tako zavrnilo druge tožbene razloge družbe Masdar. Sodišče prve stopnje je trditve glede kršitve načela varstva legitimnega pričakovanja zavrnilo zaradi teh razlogov:

„119 […] varstvo legitimnega pričakovanja […] ima pravico zahtevati vsak posameznik, ki je v položaju, iz katerega izhaja, da je uprava Skupnosti, s tem da mu je dala natančna zagotovila, pri njem ustvarila utemeljena pričakovanja. Primer takih zagotovil, ne glede na obliko, v kateri so sporočena, so natančne, brezpogojne in skladne informacije, ki izhajajo iz pristojnih in zanesljivih virov […]. Sodna praksa je prav tako potrdila, da je načelo legitimnega pričakovanja pravno pravilo, ki podeljuje posameznikom pravice […]. S kršitvijo tega načela se tako lahko vzpostavi odgovornost Skupnosti. Vendar pa morajo gospodarski subjekti kljub temu nositi gospodarska tveganja, ki so povezana z njihovimi dejavnostmi, upoštevaje pri tem okoliščine vsakega primera […].

120 Iz sodnega spisa izhaja, da so se domnevna pričakovanja tožeče stranke nanašala na to, da bo Komisija plačala za storitve, ki jih je tožeča stranka na podlagi pogodbe opravila za družbo Helmico. V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da pisnih dokumentov Komisije, ki so na voljo Sodišču prve stopnje, v nobenem primeru ni mogoče razumeti kot natančna zagotovila za to, da se je Komisija zavezala k plačilu storitev tožeči stranki, kar bi pri njej lahko povzročilo utemeljena pričakovanja.“

35 Sodišče prve stopnje je v točkah od 121 do 129 izpodbijane sodbe z natančnejšim pregledom spisovne dokumentacije potrdilo ugotovitev iz točke 120 navedene sodbe.

36 Sodišče prve stopnje je v zvezi s tožbenim razlogom opustitve skrbnosti s strani Komisije ugotovilo to:

„140 Iz vlog tožeče stranke izhaja, da je ravnanje, ki se očita Komisiji, ustavitev plačil družbi Helmico. Nezakonitost tega ravnanja naj bi se pri Komisiji kazala kot opustitev razumne skrbnosti, ki je potrebna za to, da se prepriča, da s tem, da je izvedla postopek za ustavitev, ni oškodovala tretjih, in da, odvisno od primera, tretjim, ki so zaradi tega utrpeli škodo, nadomesti škodo.

141 […] [N]ajprej, […] tožeča stranka se omejuje na trditev, da obstaja takšna dolžnost skrbnega ravnanja, ne da bi podala kakršenkoli dokaz ali pravno utemeljitev v podporo svoji trditvi niti podrobneje določila vir in obseg te dolžnosti. Sodišče prve stopnje meni, da zelo široko sklicevanje na splošna načela nepogodbene krivdne odgovornosti, ki je v veljavi v sistemih civilnega prava, in deliktne odgovornosti zaradi malomarnosti, ki velja v anglosaksonskih sistemih, ne omogoča dokazovanja obstoja obveznosti Komisije, da mora v okviru svojih pogodbenih razmerij pri sprejemanju odločbe o ustavitvi plačil upoštevati interese tretjih. […] Sodišče prve stopnje tudi ugotavlja […], da tožeča stranka ni dokazala obstoja vzročne zveze med kršitvijo zatrjevane obveznosti in navedeno škodo. […]“

Predlogi strank

37 Pritožnica s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– razveljavi izpodbijano sodbo;

– naloži Komisiji, naj plača pritožnici znesek 448.947,78 EUR, ki ga je pritožnica zahtevala na prvi stopnji, oziroma, podredno, znesek 249.314,35 EUR ali drug po mnenju Sodišča primeren znesek ter pripadajoče obresti na navedene zneske;

– naloži Komisiji plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Sodiščem prve stopnje.

38 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– zavrne pritožbo;

– podredno, če Sodišče izpodbijano sodbo razveljavi v celoti ali delno, zavrne zahtevek pritožnice za denarno odškodnino;

– naloži pritožnici plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Sodiščem prve stopnje;

– podredno, če bi Sodišče ugodilo zahtevkom pritožnice, naloži pritožnici plačilo ene tretjine njenih stroškov postopka pred Sodiščem prve stopnje.

Pritožba

39 Pritožnica v utemeljitev svoje pritožbe v bistvu navaja pet pritožbenih razlogov, in sicer, prvič, napačno uporabo prava in nezadostno obrazložitev pri obravnavi vprašanja neupravičene obogatitve, drugič, izkrivljanje dejstev in napačno uporabo prava pri obravnavi vprašanja poslovodstva brez naročila, tretjič, kršitev načela varstva legitimnega pričakovanja in protislovno obrazložitev, četrtič, napačno obravnavo tožbenega razloga krivde oziroma malomarnosti in, petič, nepopolno presojo dejanskega stanja.

Prvi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in nezadostna obrazložitev pri obravnavi vprašanja neupravičene obogatitve

Trditve strank

40 Pritožnica Sodišču prve stopnje očita, da je napačno ugotovilo, da je le ravnala v skladu s pogodbenimi obveznostmi do družbe Helmico.

41 Poleg tega naj bi Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, ker ni upoštevalo dejstva, da Komisija ni bila običajna sopogodbenica družbe, ampak je imela možnost izterjave. Komisija naj bi se, s tem da je pritožnici najprej dovolila dokončanje del in nato uporabila svojo možnost za izterjavo, s čimer so predhodno obstoječi pogodbeni odnosi izgubili svoj uporabni učinek, neupravičeno obogatila.

42 Komisija navaja, da pritožnica ni razdrla svojih pogodb z družbo Helmico.

43 V vsakem primeru naj bi Sodišče prve stopnje v točkah od 97 do 99 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da se Komisija ni neupravičeno obogatila, ker njena korist izvira iz pogodbe, ki jo veže z družbo Helmico, in ker je bila pritožnica dolžna delovati v skladu s podizvajalsko pogodbo, ki jo je sklenila s to družbo.

Presoja Sodišča

44 V skladu z načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, ima oseba, ki je utrpela izgubo, s katero je bilo povečano premoženje druge osebe, pri čemer za to obogatitev ni nikakršne pravne podlage, praviloma pravico do povračila – od osebe, ki se je obogatila – v višini te izgube.

45 V zvezi s tem, kot je poudarilo Sodišče prve stopnje, tožba, ki temelji na neupravičeni obogatitvi, kot je določena v večini nacionalnih pravnih sistemov, ne vsebuje pogoja nezakonitosti ravnanja ali krivde pri ravnanju tožene stranke.

46 Po drugi strani je za utemeljenost tožbe nujno, da obogatitev nima nobene ustrezne pravne podlage. Ta pogoj med drugim ni izpolnjen, če je obogatitev mogoče upravičiti s pogodbenimi obveznostmi.

47 Ker neupravičena obogatitev, kot je opredeljena zgoraj, pomeni vir nepogodbene obveznosti, skupne pravnim redom držav članic, mora Skupnost v zvezi z njo uporabljati ista načela, kadar ji fizična ali pravna oseba očita, da se je neupravičeno obogatila na njeno škodo.

48 Poleg tega, ker so vse obveznosti, ki izhajajo iz neupravičene obogatitve, nujno nepogodbene narave, je treba dovoliti, kot je to storilo Sodišče prve stopnje v tem primeru, da se uveljavljajo na podlagi členov 235 ES in 288, drugi odstavek, ES.

49 Res je, da tožba, ki temelji na neupravičeni obogatitvi, ne sodi pod ureditev nepogodbene odgovornosti v ožjem smislu, katere uveljavljanje je odvisno od vseh pogojev glede nezakonitosti ravnanja, ki se očita Skupnosti, dejanske škode in obstoja vzročne zveze med tem ravnanjem in navedeno škodo (glej med drugim sodbo z dne 9. septembra 2008 v zadevi FIAMM in drugi proti Svetu in Komisiji, C-120/06 P in C-121/06 P, ZOdl., str. I-6513, točka 106 in navedena sodna praksa). Razlikuje se od tožb, vloženih na podlagi navedene ureditve, saj pri tožbi, ki temelji na neupravičeni obogatitvi, ni potreben niti dokaz o nezakonitem ravnanju tožene stranke niti obstoj

samega ravnanja, ampak le dokaz o obogatitvi brez ustrezne pravne podlage tožene stranke in o prikrajšanju tožeče stranke, povezanem z navedeno obogatitvijo.

50 Vendar kljub tem značilnostim osebi, ki želi zoper Skupnost vložiti tožbo, utemeljeno na neupravičeni obogatitvi, tega ni mogoče preprečiti zgolj zaradi tega, ker v Pogodbi ES ni izrecno določeno pravno sredstvo za tako vrsto tožbe. Razlaga členov 235 ES in 288, drugi odstavek, ES, na podlagi katere bi bila ta možnost izključena, bi privedla do rezultata, ki je v nasprotju z načelom učinkovitega pravnega varstva, kot je določeno v sodni praksi Sodišča in potrjeno v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, razglašene 7. decembra 2000 v Nici (UL C 364, str. 1) (glej sodbi z dne 13. marca 2007 v zadevi Unibet, C-432/05, ZOdl., str. I-2271, točka 37, in z dne 3. septembra 2008 v zadevi Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, C-402/05 P in C-415/05 P, ZOdl., str. I-6351, točka 335).

51 Ob upoštevanju teh uvodnih ugotovitev je treba presoditi, ali je Sodišče prve stopnje napačno obravnavalo vprašanje neupravičene obogatitve.

52 Iz izpodbijane sodbe izhaja, da je Sodišče prve stopnje zavrnilo utemeljitve pritožnice, ker so med Komisijo in družbo Helmico na eni strani ter med slednjo in pritožnico na drugi strani obstajali pogodbeni odnosi. Sodišče prve stopnje je na podlagi te okoliščine sklepalo, da vsakršna obogatitev Komisije oziroma vsakršno prikrajšanje pritožnice izvira iz obstoječega pogodbenega okvira in je tako ni mogoče opredeliti kot „neupravičene“.

53 Poleg tega je, kot navaja Sodišče prve stopnje, pritožnica imela alternativno sredstvo, da bi dobila dolgovano plačilo, ker bi lahko v skladu s podizvajalskimi pogodbami,

sklenjenimi z družbo Helmico, proti slednji pred sodišči v Angliji in Walesu, določenimi v navedenih pogodbah, vložila tožbo na podlagi nepogodbene odgovornosti.

54 Res je, kot je bilo poudarjeno v točki 46 te sodbe, da obogatitve ni mogoče opredeliti kot „neupravičene“, če jo je mogoče upravičiti s pogodbenimi obveznostmi.

55 Po drugi strani, če pogodbe, na podlagi katerih se opravljajo storitve, postanejo neveljavne in nehajo obstajati, se mora obogatitev prejemnika teh storitev, v skladu z načeli, določenimi v pravnih redih držav članic, v določenih okoliščinah povrniti.

56 Ne da bi bilo treba za tak primer preučiti, v katerih okoliščinah mora priti do takega povračila, je treba ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje pravilno razlikovalo, kot je navedeno zgoraj, med obogatitvijo, ki izhaja iz pogodbenih odnosov, in „neupravičeno“ obogatitvijo.

57 Zaradi razlogov, ki jih je navedel generalni pravobranilec v točkah 53 in 54 sklepnih predlogov, je lahko Sodišče prve stopnje ocenilo, da pogodbe, sklenjene med Komisijo in družbo Helmico na eni strani ter med slednjo in pritožnico na drugi strani, niso prenehale obstajati. Sodišče prve stopnje je na podlagi te okoliščine pravilno sklepalo, da ni moglo iti za nepogodbeno obveznost Skupnosti nositi stroške, ki so pritožnici nastali za dokončanje ruskega in moldavskega projekta.

58 Sodišče prve stopnje je predvsem ugotovilo, da se je pritožnica, ki je dobro vedela, da družba Helmico ne izpolnjuje svojih pogodbenih obveznosti, zavestno odločila, da bo z izpolnjevanjem svojih nadaljevala. Prav tako je opozorilo, da je pritožnica na podlagi arbitražne klavzule, določene v pogodbah, ki ju je sklenila z družbo Helmico, zoper to začela sodni postopek.

59 Sodišče prve stopnje je poleg tega pravilno poudarilo, da v vsakem pogodbenem odnosu obstaja tveganje, da ena stranka ne bo v celoti izvršila pogodbe ali da bo postala plačilno nesposobna. Gre za poslovno tveganje, ki je značilno za dejavnosti gospodarskih subjektov.

60 Ta zadnji dejavnik je zlasti pomemben v okviru programov pomoči Skupnosti. Ni namreč redko, da se sopogodbenik, kateremu Skupnost zaupa projekt, omeji na njegovo vodenje in izvršbo projekta prenese na podizvajalce, ki glede na okoliščine primera prav tako delajo s podjetji na podlagi podizvajalskih pogodb. V takem okviru mora vsak gospodarski subjekt, ki sodeluje pri projektu, sprejeti tveganje, da bo njegov sopogodbenik postal plačilno nesposoben ali storil nepravilnosti, zaradi katerih bi Skupnost ustavila plačila ali celo izdala naloge za izterjavo. V teh okoliščinah je težko sprejeti, da je izgube, ki nastanejo ob uresničitvi takih tveganj, dolžna *ad hoc* kriti Skupnost.

61 Iz zgoraj navedenega izhaja, da Sodišče prve stopnje ni napačno uporabilo prava ali podalo nezadostne obrazložitve pri obravnavi vprašanja v zvezi z neupravičeno obogatitvijo. Prvi pritožbeni razlog je treba torej zavrniti.

Drugi pritožbeni razlog: izkrivljanje dejstev in napačna uporaba prava pri obravnavi vprašanja poslovodstva brez naročila

Trditve strank

62 Pritožnica meni, da so v razlogovanju izpodbijane sodbe glede vprašanja poslovodstva brez naročila podane dejanske in pravne napake.

63 Ugotovitve Sodišča prve stopnje, da posredovanje pritožnice ni bilo prostovoljno in da je bila Komisija zmožna voditi projekte, naj bi bile očitno napačne.

64 Sodišče prve stopnje naj bi poleg tega napačno uporabilo pravo, s tem da je v točki 101 izpodbijane sodbe menilo, da načela poslovodstva brez naročila ni mogoče uporabiti, če gospodar posla ve za nujnost delovanja.

65 Komisija meni, da ugotovitev iz točke 97 in naslednjih izpodbijane sodbe, da je pritožnica delovala v skladu s svojimi pogodbami, sklenjenimi z družbo Helmico, zadošča za zavrnitev trditev v zvezi s poslovodstvom brez naročila.

Presoja Sodišča

66 Ne da bi bilo treba preučiti, ali je Sodišče prve stopnje podalo pravilno pravno kvalifikacijo tožbe, utemeljene na poslovodstvu brez naročila, je treba ugotoviti, da trditev pritožnice v okviru tega drugega pritožbenega razloga nikakor ni mogoče sprejeti.

67 Najprej, pritožnica ne more uspešno trditi, da je bilo opravljanje njenih storitev prostovoljno. Namreč, tako na prvi stopnji kot tudi v okviru te pritožbe, je pritožnica poudarila, da je po odkritju nepravilnosti, ki jih je storila družba Helmico, z opravljanjem storitev nadaljevala, ker je menila, da ji je Komisija zagotovila plačilo teh storitev. Že zgolj zaradi tega razloga ni mogoče ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje izkrivilo dejstva, s tem da ni priznalo obstoja prostovoljnega posredovanja.

68 Dalje, glede trditve, da je Sodišče prve stopnje izkrivilo dejstva z ugotovitvijo, da je bila Komisija sposobna voditi projekte, zadostuje opomniti, da pritožnica ni predložila dokazov, iz katerih bi izhajalo, da Komisija ni bila več sposobna voditi programa ali zadevnih projektov.

69 Nazadnje, glede trditve o napačni uporabi prava je treba navesti, da je Sodišče prve stopnje v točki 101 izpodbijane sodbe poudarilo, da poslovodja „praviloma“ deluje brez vednosti gospodarja posla ali vsaj brez zavedanja slednjega o nujnosti takojšnjega delovanja. Sodišče prve stopnje torej ni – kot to zatrjuje pritožnica – izključilo, da bi se bilo mogoče sklicevati na načelo poslovodstva brez naročila v okoliščinah, ko bi gospodar posla vedel za tako nujnost.

70 Drugi pritožbeni razlog je treba torej prav tako zavrniti.

Tretji pritožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnega pričakovanja in protislovna obrazložitev

Trditve strank

71 Pritožnica zatrjuje, da med razlogi Sodišča prve stopnje glede neupravičene obogatitve in poslovodstva brez naročila na eni strani in razlogi, ki se nanašajo na načelo varstva legitimnega pričakovanja, na drugi strani, obstaja neskladnost.

72 Pritožnica poudarja, da je Sodišče prve stopnje v točki 101 izpodbijane sodbe priznalo, da je Komisija pritožnico spodbudila, naj nadaljuje z opravljanjem storitev, in v točki 148 navedene sodbe, da sta Komisija in pritožnica izrazili skupni namen, da slednja dokonča projekte in dobi plačilo. Zato naj bi bila ugotovitev iz točke 130 izpodbijane sodbe, da je „treba zaključiti, da iz danih elementov, ki so bili pregledani posebej ali v celoti, ne izhajajo natančna zagotovila Komisije, ki bi pri tožeči stranki lahko povzročila utemeljena pričakovanja, kar bi ji omogočilo sklicevanje na načelo varstva legitimnega pričakovanja[,]“ očitno napačna.

73 Pritožnica podredno trdi, da je merilo, ki ga je uporabilo Sodišče prve stopnje, preozko v primerih, kakršen je ta v obravnavani zadevi. Meni, da je treba presoditi, da obstajajo natančna zagotovila, kadar je ravnanje institucije Skupnosti tako, da podizvajalca

spodbuja k opravljanju storitev v korist institucije v okoliščinah, v katerih je jasno, da glavni sopogodbenik temu podizvajalcu ne bo plačal.

74 Komisija najprej trdi, da se ta pritožbeni razlog nanaša na dejanska vprašanja in je zato nedopusten.

75 Dalje, glede načela varstva legitimnega pričakovanja Komisija ugotavlja, da je Sodišče prve stopnje podrobno preučilo, prvič, ali je mogoče pisne dokumente Komisije razlagati kot natančna zagotovila, da ta prevzema odgovornost za plačila, in, drugič, ali je na podlagi dokazov mogoče sklepati, da so bila ta jasna zagotovila podana na sestanku z dne 2. oktobra 1998.

Presoja Sodišča

76 Najprej je treba opozoriti, da vprašanje, ali je obrazložitev sodbe Sodišča prve stopnje protislovna ali pomanjkljiva, pomeni pravno vprašanje, ki se kot tako sme uveljavljati v okviru pritožbe (sodba z dne 25. januarja 2007 v zadevi Sumitomo Metal Industries in Nippon Steel proti Komisiji, C-403/04 P in C-405/04 P, ZOdl., str. I-729, točka 77 in navedena sodna praksa).

77 Ta pritožbeni razlog je prav tako dopusten v delu, v katerem se nanaša na kršitev načela varstva legitimnega pričakovanja. Trditve pritožnice o tem vprašanju se namreč ne nanašajo na ugotovitev določenih dejstev, ampak na merilo Sodišča prve stopnje za

uporabo navedenega načela. Vprašanje, ali je Sodišče prve stopnje pri preučitvi dokazov uporabilo pravilno pravno normo, je namreč pravno vprašanje (zgoraj navedena sodba Sumitomo Metal Industries in Nippon Steel proti Komisiji, točka 40).

78 Zato je treba ta pritožbeni razlog, v nasprotju s trditvijo Komisije, obravnavati po temelju.

79 Najprej, glede zatrjevane protislovne obrazložitve je treba ugotoviti, da pritožnica trdi, da je ugotovitev Sodišča prve stopnje o tem, da je imela Komisija isti cilj kot družba Masdar – in sicer popolno izvedbo projektov, kot je bila sprva predvidena –, in o tem, da je slednjo spodbudila k nadaljevanju opravljanja storitev, v nasprotju z njegovo ugotovitvijo, da Komisija ni podala natančnih zagotovil.

80 Te utemeljitve ni mogoče sprejeti. Kot je Sodišče prve stopnje poudarilo v točki 120 izpodbijane sodbe, se natančna zagotovila, ki jih navaja pritožnica, nanašajo na to, da naj bi Komisija plačala storitve, ki jih je družba Masdar opravila za družbo Helmico. Dejstvo, ki ga je drugje v izpodbijani sodbi ugotovilo Sodišče prve stopnje, da je Komisija, ki je želela, da se projekti izvedejo, kot je bilo predvideno, pritožnico spodbudila k nadaljnjemu opravljanju storitev, očitno nikakor ni povezano s trditvijo pritožnice, da se je Komisija zavezala k neposrednemu plačilu. Zato tu ne gre za nikakršno protislovje med trditvami Sodišča prve stopnje o izraženih željah Komisije glede izvedbe projektov na eni strani in med tem, da je Komisija zavrnila neposredno plačilo pritožnici, na drugi strani.

81 Dalje, glede merila, ki ga je Sodišče prve stopnje v točki 119 izpodbijane sodbe navedlo za presojo uporabe načela varstva legitimnega pričakovanja v obravnavani zadevi, je treba ugotoviti, da to ustreza ustaljeni sodni praksi, na podlagi katere se nihče ne more sklicevati na kršitev tega načela ob pomanjkanju natančnih jamstev, ki naj bi mu jih zagotovila uprava (glej v tem smislu sodbi z dne 22. junija 2006 v zadevi Belgija in Forum 187 proti Komisiji, C-182/03 in C-217/03, ZOdl., str. I-5479, točka 147, ter z dne 18. julija 2007 v zadevi EAR proti Karatzoglou, C-213/06 P, ZOdl., str. I-6733, točka 33 in navedena sodna praksa).

82 Pritožnica zatrjuje, da je treba pogoj natančnih zagotovil v primerih, kakršen je ta v obravnavani zadevi, uporabiti fleksibilno. Legitimno pričakovanje bi bilo podano, če bi institucija Skupnosti ravnala tako, da bi podizvajalca spodbujala k opravljanju storitev v korist institucije v okoliščinah, v katerih je jasno, da sopogodbenik Skupnosti temu podizvajalcu ne bo plačal.

83 Te utemeljitve ni mogoče sprejeti.

84 V zvezi s tem je treba opozoriti, da sistem programov pomoči, ki izhaja iz zakonodaje Skupnosti, temelji na tem, da sopogodbenik Komisije izvrši vrsto obveznosti, na podlagi česar ima pravico do plačila predvidene finančne pomoči. V primeru, da sopogodbenik ni izvedel projekta v skladu s pogoji, pod katerimi se dodeli finančna pomoč, ne more uveljavljati načela varstva legitimnega pričakovanja, da bi lahko dobil plačilo navedene finančne pomoči (glej v tem smislu sodbo z dne 13. marca 2008 v zadevi Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening in drugi, od C-383/06 do C-385/06, ZOdl., str. I-1561, točka 56).

85 To omogoča Komisiji, da v primeru nepravilnosti, ki jih stori sopogodbenik v okviru projekta pomoči Skupnosti, izpolni svojo dolžnost zaščite finančnih interesov in proračunske discipline Skupnosti.

86 V tem okviru, ki ga označuje velik pomen finančnega nadzora projekta, se podizvajalci ne morejo opreti na nejasne indice, na podlagi katerih bi se lahko sklicevali na legitimna pričakovanja, da bo Komisija v finančnem smislu delovala v njihovo korist in jim neposredno plačala njihove storitve. Takšna legitimna pričakovanja bi lahko izhajala le iz natančnih zagotovil te institucije, s katerimi bi bilo nedvoumno potrjeno, da bo zagotovila plačilo storitev, ki se opravljajo v okviru podizvajalske pogodbe. Vendar, kot je ugotovilo Sodišče prve stopnje, obstoj takih zagotovil ni bil dokazan.

87 Iz navedenega izhaja, da je tudi tretji pritožbeni razlog treba zavrniti.

Četrti pritožbeni razlog: napačna obravnava tožbenega razloga krivde ali malomarnosti

Trditve strank

88 Pritožnica Sodišču prve stopnje očita, da je v točki 141 izpodbijane sodbe ugotovilo, „da [se] tožeča stranka […] omejuje na trditev, da […] obstaja dolžnost skrbnega ravnanja [kot je opisana v točki 140], ne da bi podala kakršenkoli dokaz ali pravno utemeljitev v podporo svoji trditvi“, čeprav je na podlagi pravne analize pojmov krivda in malomarnost navedla, da mora Komisija, kadar uporabi možnost ustavitve plačila za pogodbo v primeru nepravilnosti sopogodbenika, pri čemer ve, da je podizvajalec delal za sopogodbenika, ravnati s skrbnostjo, da se prepriča, da ne povzroči škode

navedenemu podizvajalcu. Poleg tega pritožnica trdi, da je Komisija ravnala malomarno, ker ji je najprej dovolila, da dokonča dela, in nato uporabila možnost izterjave.

89 Komisija trdi, da je Sodišče prve stopnje v točki 141 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da pritožnica ni utemeljila svoje trditve.

Presoja Sodišča

90 Kot je Sodišče že poudarilo, pojem malomarnost pomeni dejanje ali opustitev, s katerim odgovorna oseba krši obveznost skrbnega ravnanja, ki bi jo morala in mogla spoštovati glede na svoje lastnosti, znanja in zmožnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 3. junija 2008 v zadevi Intertanko in drugi, C-308/06, ZOdl., str. I-4057, točke od 74 do 77).

91 Zato je mogoče, da je uprava Skupnosti nepogodbeno odgovorna za nezakonito ravnanje, če ne ravna z vso dolžno skrbnostjo in zaradi tega povzroči škodo (glej v tem

smislu sodbi z dne 7. novembra 1985 v zadevi Adams proti Komisiji, 145/83, Recueil, str. 3539, točka 44, in z dne 28. junija 2007 v zadevi Internationaler Hilfsfonds proti Komisiji, C-331/05 P, ZOdl., str. I-5475, točka 24).

92 Ta obveznost skrbnega ravnanja sodi v okvir načela dobre uprave. Uporablja se na splošno pri delovanju uprave Skupnosti v njenih odnosih z javnostjo. Komisija jo mora torej prav tako upoštevati v odnosih z družbo Masdar in pri zavzemanju stališč glede te družbe.

93 Vendar obveznost skrbnega ravnanja nima pomena, kakršnega ji pripisuje pritožnica. Navedena obveznost pomeni, da mora uprava Skupnosti delovati skrbno in preudarno. Po drugi strani uprave ne zavezuje k odpravi vsakršne škode, ki gospodarskim subjektom nastane ob uresničitvi običajnih poslovnih tveganj, kakršna so ta, opisana v točki 59 te sodbe.

94 Poleg tega, kot izhaja iz dejstev, ki jih je opisalo Sodišče prve stopnje in ki so povzeta v točki 14 te sodbe, je družba Masdar prek računa družbe Helmico prejela velik znesek, da bi se tako upoštevale težke razmere, v katerih se je znašla.

95 Glede na zgornje ugotovitve je Sodišče prve stopnje v točki 141 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da Komisija ni bila zavezana niti pri svojih stališčih upoštevati interesov tožeče stranke niti vzpostaviti takšnega *ad hoc* mehanizma, kot je plačilo denarne pomoči na poseben račun, za katerega je imela tožeča stranka pooblastilo.

96 Iz tega sledi, da je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti.

Peti pritožbeni razlog: nepopolna obravnava dejanskega stanja

Trditve strank

97 Pritožnica meni, da bi moralo Sodišče prve stopnje najprej obravnavati okvir, v katerem je potekal sestanek z dne 2. oktobra 1998, pri čemer bi moralo zlasti poslušati pričanje, ki ga je predlagala.

98 Po mnenju Komisije je Sodišče prve stopnje podrobno preučilo vprašanja obstoja ali neobstoja natančnih zagotovil in pričanje, ki ga je predlagala pritožnica, ne bi moglo izpodbiti ugotovitev, do katerih je prišlo Sodišče prve stopnje na podlagi drugih dokazov, predloženih med pisnim in ustnim postopkom.

Presoja Sodišča

99 V zvezi s presojo predlogov za odreditev ukrepov procesnega vodstva in pripravljalnih ukrepov s strani prvostopenjskega sodišča, ki jih je vložila ena od strank v sporu, je treba opozoriti, da samo Sodišče prve stopnje presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča. Vprašanje, ali imajo postopkovni dokumenti dokazno moč ali ne, je odvisno od njegove proste presoje dejstev, ki v okviru pritožbe ni predmet nadzora Sodišča, razen v primeru izkrivljanja dokazov, predloženih Sodišču prve stopnje, ali če iz dokumentov v spisu izhaja vsebinska nepravilnost

ugotovitev slednjega (glej zlasti sodbi z dne 10. julija 2001 v zadevi Ismeri Europa proti Računskemu sodišču, C-315/99 P, Recueil, str. I-5281, točka 19, in z dne 11. septembra 2008 v zadevi Nemčija in drugi proti Kronofrance, C-75/05 P in C-80/05 P, ZOdl., str. I-6619, točka 78).

100 Ker se v obravnavani zadevi ni zatrjevalo nikakršno izkrivljanje ali vsebinska nepravilnost, je lahko Sodišče prve stopnje menilo, da so dokazi v spisu zadostni in da lahko odloči o dopustnosti tožbe.

101 Peti pritožbeni razlog je torej treba zavrniti.

102 Ker nobenemu pritožbenemu razlogu pritožnice ni mogoče ugoditi, je treba pritožbo zavrniti.

Stroški

103 V skladu s členom 69(2) Poslovnika Sodišča, ki velja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti

priglašeni. Komisija je predlagala, naj se pritožnici naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družbi Masdar (UK) Ltd se naloži plačilo stroškov.

Podpisi